**EILANDSRAAD VAN ARUBA**

**Notulen** 1964 **No.** 2

# NOTULEN

**van de openbare vergadering van de Eilandsraad**

op donderdag 16 april 1964, des avonds om 8 uur.

---

**Behandelde onderwerpen :**

---

VOORZITTER: O.S.Henriquez, Gezaghebber.

SEKRETARIS: L.C.M.Kerstens, Sekretaris van het eilandgebied Aruba.

Aanwezig zijn de leden M.Croes, F.J.Tromp, L.Croes, W.C.Anslijn, I.S de Cuba, A.Werleman, D.Flemming, F.D.Figaroa, D.Tromp, L.V.Britten, E.R. Finck, J.Erasmus, A.Falconi, J.Geerman, Mevr. M.Irausquin-Waitzberg, M. de Cuba, L.A.I.Chance, C.A.Eman, D.G.Croes, F.V.Lacle, G.A.Oduber, alsmede gedeputeerde D.C.Mathew.

DE VOORZITTER: Ik open hierbij deze openbare vergadering van de Eilandsraad en heet U allen welkom. Alvorens over te gaan tot de behandeling van het eerste agendapunt wil ik de nieuwe gedeputeerde, de heer D.C. Mathew, van harte welkom heten in deze voor hem de eerste openbare vergadering van de Eilandsraad als gedeputeerde. Hetgeen ik reeds in de vergadering van het Bestuurscollege heb gezegd, wil ik hier in het openbaar herhalen, namelijk, dat wij hopen, dat de heer Mathew nog veel goed zal kunnen doen voor ons eiland en dat hij kan rekenen op onze samenwerking in deze.
Dan wil ik nog een persoonlijk woord richten tot onze Eilandssekretaris, die toevallig op heden, dat wij een openbare vergadering hebben, zijn 12.1/2 jarige jubileum viert als eilandssekretaris van Aruba.
Zowel namens het Bestuurscollege, als namens de Raad wil ik de heer Kerstens gelukwensen met deze jubileum en hem namens allen hartelijk dank zeggen voor de goede en prettige samenwerking gedurende al deze jaren.
Wij zijn zeer erkentelijk voor het vele goede en belangrijke werk door de heer Kerstens verricht in het belang van Aruba en ik hoop, dat ook voor hem deze jaren grote voldoening hebben gebracht.
Het is mij bekend, dat binnenkort de heer Kerstens met verlof gaat.
Ik hoop, dat de Raad, wat dat betreft wel de nodige plannen zal hebben en ik wil wat het vertrek betreft van de heer Kerstens niet veel zeggen, alleen voor mij persoonlijk, die zelf de volgende week met verlof zal gaan, is dit waarschijnlijk de laatste raadsvergadering, die ik samen met de heer Kerstens meemaak. En daarom wil ik persoonlijk van deze gelegenheid gebruik maken om mijn dank te betuigen aan de heer Kerstens voor de vele jaren, dat ik met hem heb mogen samenwerken, als gedeputeerde eerst en nu de laatste jaren als gezaghebber.

DE HEER E.R FINCK: Mijnheer de Voorzitter, mag ik ook namens deze fraktie de heer Kerstens dank zeggen voor het vele werk, waarbij hij ons steeds ter wille is geweest. De heer Kerstens is altijd bereid geweest, zowel voor deze fraktie als voor leden van de andere frakties, om hen telkens weer behulpzaam te zijn, wanneer en waar men hem om zijn hulp vroeg.
Daarom, Mijnheer de Voorzitter, mijn dank voor hetgeen de heer Kerstens voor ons gedaan heeft en ook voor het eilandgebied in het algemeen. Ik zal niet teveel spreken, want het is zoals U reeds zei, wij hopen de heer Kerstens nog hier te zien voor zijn vertrek naar Nederland, althans voor zijn vertrek met pensioen. Tevens, Mijnheer de Voorzitter, wil ik gebruik maken van deze gelegenheid om U, die over enkele dagen vertrekt

met groot verlof, een prettige vakantie toe te wensen. Wij hebben U pas leren kennen als gezaghebber en als voorzitter van deze Raad, maar tot dusverre is de samenwerking steeds heel goed geweest en ik mag U wensen, namens allen, een prettige vakantie en wij hopen U weer gezond en wel terug te zien over enkele maanden.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ook namens onze fraktie onze hartelijke dank aan de heer Kerstens voor alles wat hij steeds voor onze fraktie heeft gedaan, ook speciaal voor de Eilandsraad en Aruba in het algemeen. Wij zullen later terugkomen op het een en ander bij gelegenheid van het afscheid. Ik dank U.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik ook namens onze fraktie de heer Kerstens bedanken voor alles wat hij heeft gedaan voor ons, voor het eilandgebied en voor de medewerking, die wij te allen tijde van hem mogen ondervinden. Ik geloof, dat wij alsnog in de gelegenheid zullen worden gesteld om afscheid van de heer Kerstens te nemen, dus blijft ons thans slechts om onze dankbaarheid uit te drukken en U, die met vakantie gaat, wens ik een prettige vakantie toe.

DE VOORZITTER: Dank U wel, mijne heren. Het woord is thans aan de heer Mathew.

DE HEER D.C.MATHEW, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, veroorloof mij even om ook mijn dank en erkentelijkheid uit te spreken voor de vriendelijke woorden die U zonet tot mij hebt gericht. Na jarenlang in deze zelfde zaal te hebben gezeten als door het volk gekozen lid van de Eilandsraad, sta ik hier vandaag voor het eerst als door de Eilandsraad gekozen lid van het Bestuurscollege, alzo van de Uitvoerende Macht. Deze overgang, Mijnheer de Voorzitter, brengt met zich mede een traditionele verantwoordelijkheid. Ik heb mij afgevraagd, wat voor mij bij deze nieuwe taak de grondgedachte moet zijn en ik meen het antwoord hierop te vinden in een stelling van Burns luidende: All persons possessing any portion of power ought to be strongly and awfully impressed with an idea that the act entrusts and to account for their conduct and their trust with one Great Master, Author and Founder of society.
Ik moge U, Mijnheer de Voorzitter, mijn mede-bestuursleden, Raadsleden en het volk van Aruba, zonder onderscheid des persoons, plechtig verzekeren, dat mijn houding en gedragingen in de mijn opgedragen taak steeds binnen de grenzen van het door mij geciteerde principe zullen zijn.
Veroorloof mij aan de Eilandsraad mijn dank uit te spreken voor de in mij gestelde vertrouwen. U weet, Mijnheer de Voorzitter, dat de taak, die mij is opgedragen mijn hele hart heeft en het enige, dat ik kan beloven is dit, dat ik met Gods hulp zal trachten al mijn krachten in het werk te stellen om in het belang van het volk deze taak zo goed mogelijk te vervullen.
Aan alle frakties en leden van de Eilandsraad moge ik verzoeken mij de medewerking en hulp te willen geven en ik zal van mijn kant niet aarzelen om bij de Raadsleden om advies aan te kloppen. Ook aan de bevolking van Aruba zij het mij geoorloofd om voor het in mij gestelde vertrouwen mijn dank uit te spreken. Mijnheer de Voorzitter, onze ontwikkeling heeft zich in versneld tempo voltrokken, zowel op sociaal, economisch als op politiek gebied. Zolang die tempo van deze ontwikkeling in verantwoordelijke banen geleid wordt, zoals tot nu toe het geval is, zolang het Bestuur bij haar leidende taak in deze ontwikkeling de toekomst en het welzijn van Aruba voor ogen houdt, zolang men trouw blijft aan de eerlijke en gezonde opzet van wijlen J.E.Irausquin om van Aruba een paradijs in dit werelddeel te maken, zolang zal de weg naar vooruitgang openstaan voor dit eiland. Mijnheer de Voorzitter, de samenwerking met de leden van de Raad is voor mij altijd bijzonder prettig geweest en ik ben ervan overtuigd, dat deze samenwerking, nu ik

ook aan de andere kant van de tafel zit, even collegiaal en prettig zal blijven. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Mijne heren, het gebeurt niet veel, dat in de openbare eilandsraadvergadering de Eilandssekretaris het woord voert, maar in dit bijzonder geval is het mij een genoegen om het woord te geven aan de heer Kerstens, de Eilandssekretaris.

DE HEER L.C.M.KERSTENS: Mijnheer de Voorzitter, het is inderdaad zo, dat de Eilandssekretaris zich nooit of zeer zelden in deze vergaderingen laat horen en nu ik deze gelegenheid krijg wil ik van deze gelegenheid geen misbruik maken en wil ik mij beperken tot een enkel woord.
Ik stel het zeer op prijs, dat U mij hebt willen feliciteren met dit kleine jubileum, een jubileum, dat de moeite van het noemen niet waard is, des te meer heeft het mij verrast, dat men eraan gedacht heeft, ik was het zelf bijna vergeten. Ik stel het zeer op prijs de waarderende woorden, die U tot mij hebt willen richten en ik wil U allen maar toezeggen, dat ik zal trachten op dezelfde wijze te blijven doorgaan. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Dan wil ik tot slot de heren, die mij een prettig verlof hebben toegewenst dankzeggen voor deze goede wensen. Ik zal mijn best doen om er een goed verlof van te maken.

1. Goedkeuring van de notulen van de openbare vergadering van 6 november 1963.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden de notulen goedgekeurd.
2. Ingekomen stukken:

a. brief van de Gezaghebber, voorzitter van de Eilandsraad, dd. 12 maart 1964 no. 2826, houdende mededeling van de beëdiging en ambtsaanvaarding van Gedeputeerde D.C.Mathew.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

b. brief van het Bestuurscollege dd. 24 maart 1964 no. 3192, houdende bericht van de aanwijzing van Gedeputeerde I.S. de Cuba tot vervanger van de voorzitter van de huishoudelijke vergadering bij diens afwezigheid.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

c. brief van het Bestuurscollege dd. 10 april 1964 no. 3690, ten aanzien van de vervanging van de Sekretaris.

DE VOORZITTER: Wij hebben de eer U te berichten, dat de Sekretaris van het Eilandgebied ons verzocht op 5 juni a.s. in het genot te worden gesteld van vrijstelling van dienst en zes maanden verlof. Ingevolge artikel 48 van het Reglement van Orde hebben wij bij ons besluit van heden no. 3688, de heer A.J.Booi, commies ten Bestuurskantoor, aangewezen om de Sekretaris gedurende zijn vrijstelling van dienst en verlof te vervangen.
Ik stel voor om dit stuk voor kennisgving aan te nemen.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

3. Verzoekschrift dd. 17 december 1962 van de Stichting Juventud Cristian tot toekenning van een eenmalige bijdrage voor de stichting van een clubgebouw. (Ag.no. 1962/11520; bijlage 1964 no. 20; vroegere stukken: bijlagen 1962 no. 55 en 1963 no. 60).

De Algemene Beschouwingen worden geopend.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, namens deze fraktie doe ik een voorstel om het Bestuur van Juventud Cristian te schrijven in de geest zoals de leden gereageerd hebben op het verzoek in de huishoudelijke vergadering.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou iets verder dan de heer Finck willen gaan, want ik ben van mening, dat ten opzichte van deze stichting en vereniging niet alles helemaal duidelijk is.
Het is de Raad bekend, dat volgens de stukken, deze vereniging slechts 50 leden, gewone leden heeft. Daarenboven hebt U ook nog een stuk of 50 donateurs, die ook leden zijn en die ook recht zullen hebben op gebruik van de gebouwen, zodra die klaar komen.
Mijnheer de Voorzitter, er is door verschillende leden gesteld, dat het leden-aantal te klein is, maar men heeft niet gezegd, welk aantal dan wel voldoende zou zijn. Ik wil in dit verband verwijzen naar een clubgebouw, ik meen het Cultureel Centrum te San Nicolas, waarvoor de Raad toentertijd f.25.000,-- ter beschikking heeft gesteld als een schenking.
Dit gebouw werd opgetrokken op het kerkterrein, binnen de omheining van een kerk. Daar zal er dus geen sprake zijn, dat iedereen het gebouw zal kunnen gebruiken. In dat verband zie ik, dat er een behoorlijke vergelijking gemaakt kan worden. Alleen is het ledenaantal misschien wat groter bij die ene vereniging, die de subsidie heeft gekregen. Maar om het werk van de jeugd en speciaal van deze groep te steunen komt deze vereniging misschien momenteel niet direkt in aanmerking voor een subsidie, maar ik zou wel deze vereniging tegemoet willen komen met een renteloos voorschot. Dan stimuleert men in dit geval het werk van deze vereniging toch enigszins. Ik zou willen voorstellen, dat de Raad een renteloos voorschot van f.10.000,-- geeft en dat indien in de toekomst door de Raad wel subsidie zal kunnen worden verleend, dus als er geld beschikbaar zal zijn om een subsidie te verlenen, dat dan tezijnertijd deze vereniging weer een aanvrage indient. Maar voorlopig, Mijnheer de Voorzitter, kan ik niet meegaan met de heer Finck om direct dit verzoek af te wijzen. Men moet zijn good-will tonen, vooral daar wij reeds een andere groep hebben geholpen en deze groep is misschien pas begonnen vergeleken met de andere groepering, die reeds lang bestaat. Als wij deze vereniging de nodige tijd gunnen, dan komen zij zeker met een voldoende aantal leden om daardoor in aanmerking te komen voor de subsidie. Daarom wil ik aan de Raad voorstellen om te beginnen een renteloos voorschot te verlenen van f.10.000,--, indien de vereniging erin toestemt, want het is begrijpelijk dat de vereniging haar instemming daartoe moet laten blijken.

DE HEER D.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, ook ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Werleman. Mocht het misschien voor het eilandgebied moeilijk zijn of minder geschikt zijn om met een gift of een subsidie voor de dag te komen voor de Stichting Juventud Cristian, dan zal ik willen voorstellen om aan de Stichting en de Vereniging Juventud Cristian een renteloos voorschot te geven van f.10.000,--.
In deze Memorie van Antwoord staat geschreven, dat als het eilandgebied nu aan de Stichting Juventud Cristian een subsidie of een gift zou toekennen, dat het hek van de dam is. Maar ik ben het ook eens met de heer Werleman, dat indien dit zo mocht zijn, dat dit hier niet het geval zal

zijn, daar het precedent reeds eerder werd geschapen. Verder zou ik de betrokken stichting en vereniging willen adviseren om zoveel mogelijk acties op touw te zetten, zoals toentertijd reeds gedaan is om mede te helpen met de voltooiing van het clubgebouw. Ik dank U.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, in principe zijn wij eens om alle stichtingen en instanties die werkzaam zijn op sociaal gebied financieel te steunen. Maar wij hadden het niet alleen over het leden-aantal, wij hadden het ook over de statuten van deze stichting, die zijn zeker beperkt. Dat zou alsnog worden bekeken en wij zouden ook in de gelegenheid worden gesteld om, na andere gegevens te hebben verkregen, onze houding te bepalen, dus onze uiteindelijke standpunt te bepalen. Ik zou U willen verzoeken, gezien het feit, dat er van verschillende leden het verzoek is gekomen om deze Stichting reeds nu een renteloos voorschot te geven, om dit stuk alsnog naar de commissie-vergadering te verwijzen, om deze nieuwe gezichtspunten te kunnen bekijken. De gezichtspunten zijn helemaal veranderd, dus ik zou gaarne in de gelegenheid gesteld willen worden om deze aangelegenheid nogmaals in huishoudelijke vergadering te behandelen, zodat alle frakties dan met een afgerond voorstel zouden kunnen komen.

DE HEER F.J.TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb naar de diverse sprekers geluisterd en het voorstel van de heer Eman komt mij alleszins redelijk voor, want het voorstel van de heer Werleman, dat zo plotseling hier ter tafel wordt gebracht, namelijk het verstrekken van een renteloos voorschot van f.10.000,-- aan de stichting indien deze daarmee instemt, houdt al een beperkende voorwaarde in, namelijk, wij moeten contact gaan opzoeken met de stichting, en daarom staat het Bestuurscollege sympathiek tegenover het voorstel van de heer Eman om deze zaak nog eens in de afdelingsvergadering te behandelen.

DE VOORZITTER: Ik zou hieraan willen toevoegen, dat het voorstel van de heer Eman inderdaad een goed idee is, daar het Bestuurscollege wel is overvallen met dit nieuwe voorstel, namelijk, het renteloos voorschot, dat op een heel ander vlak ligt dan de subsidie. In de eerste plaats is het wel de vraag of die stichting wel in staat is om het voorschot terug te betalen en ik geloof, dat het inderdaad zaak is dat het Bestuurscollege in de gelegenheid wordt gesteld om zich over dit voorstel te beraden en hierover haar mening te kennen te geven aan de Raad en dat dit eventueel weer in een huishoudelijke vergadering wordt behandeld.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag de procedure anders willen zien, want ik geloof niet dat dit de juiste is. Wij mogen niet beginnen met aan een vereniging te zeggen, dat wij een renteloos voorschot zullen geven. Het verzoek is ingediend, december 1962, anderhalf jaar geleden. We hebben deze zaak twee maal in commissie-vergadering behandeld. Laten wij er voor zorgen, dat er naar buiten toe niet de indruk gegeven wordt, dat wij bijna na twee jaar niet tot overeenstemming kunnen komen. Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat de beste procedure die we kunnen bewandelen, deze is: Ik sta sympathiek tegenover het voorstel van de heer Werleman, eveneens van de heer Tromp en nog meer tegenover het voorstel van de heer Eman. Maar ik wil nu graag weten, waarover wij in een volgende commissie-vergadering eigenlijk moeten praten. Over een voorschot dat niet aangevraagd is door de betrokken instantie?
Wij nemen misschien een besluit in die vergadering en beslissen dat het goed is om zo'n voorschot te geven, maar dan zeggen de heren van die vereniging: Neen, wij willen dat voorschot niet hebben. Ik wil de rollen omkeren. Laten wij deze brief schrijven en zeggen, dat er geen termen aan-

wezig zijn voor een eenmalige bijdrage van f.25.000,--, maar dat eventueel, wanneer de vereniging eraan mocht denken een renteloos voorschot te vragen, zij dat nog altijd kan doen en dat dat verzoek dan bekeken zal worden, want ik ben het eens met U, Mijnheer de Voorzitter, wie weet of deze vereniging deze lening terug kan betalen? Dus ik wil voorstellen om deze brief te schrijven met de mededeling dat er geen termen aanwezig zijn om deze f.25.000,-- te schenken, maar dat wij toch de mogelijkheid openhouden, eventueel, om een renteloos voorschot te verstrekken.
Ik hoop, dat de heer Werleman en de heer Tromp en de heer Eman hiermee eens kunnen gaan, want ik ben niet tegen het voorstel van deze heren, maar tegen de procedure. Ik dank U.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, dat tussenvoorstel van de heer Finck is zo bekeken, niet gek, want feitelijk wordt hier een subsidie gevraagd. Ik denk dat we inderdaad beter in die zin zoals de heer Finck het heeft voorgesteld deze vereniging kunnen berichten en dat wij alsnog dan een verzoekschrift kunnen verwachten van deze vereniging. Als dat de bedoeling is, Mijnheer de Voorzitter, dan kan ik mij ermee verenigen. Doch ik wens een ding duidelijk te stellen hier en dat is, dat de Raad zelf heeft gesteld, dat verschillende leden wel bereid zijn in beginsel een vereniging die op sociaal gebied werkt te helpen, maar dat de onderhavige vereniging slechts 50 leden telde. Men wil wel graag helpen, doch het leden-aantal moet wat groter zijn. Ik denk, dat het daarom niet gek zal zijn, om een afdelingsvergadering te houden om dit te bespreken, want ik ben ervan overtuigd, dat wij in de toekomst meer verzoeken zullen krijgen in deze geest, dan moet de Raad verschillende normen vaststellen voor het verlenen van deze subsidies of het Bestuurscollege vragen om advies hierover uit te brengen. Het voorstel voor verwijzing naar commissie-vergadering is ook belangrijk volgens mij.

DE VOORZITTER: Kunnen de andere heren zich verenigen met het voorstel van de heer Finck om dus voorlopig te volstaan met een antwoord aan Juventud Cristian zoals in de huishoudelijke vergadering werd overeengekomen en dan eventueel een verzoekschrift af te wachten, indien zij een verzoekschrift wensen in te dienen voor een voorschot, dat dan volgens de normale procedure zal worden behandeld?

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, in principe heb ik natuurlijk geen bezwaar daartegen, het komt trouwens op hetzelfde neer, alleen wou ik even tot uitdrukking brengen, dat wij niet meteen afwijzend beschikken over dit verzoekschrift. U hebt de eer de stichting alsnog in gelegenheid te stellen om met een verzoekschrift te komen, dat wij nog in commissie-vergadering zullen behandelen, zonder direkt afwijzend hierover te beschikken. Misschien wil de heer Finck dit alsnog in deze geest bekijken om te zien of hij er zich mee kan verenigen.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, in die brief mag heus uitkomen dat wij niet geheel afwijzend tegenover dit verzoek staan, maar dat wij liever zagen, dat zij een ander verzoek indienden om een renteloos voorschot of zo. Maar niet dat deze zaak weer behandeld wordt in de commissie en dat wij dus een aangelegenheid gaan behandelen, die niet aan de orde is. Wij kunnen nu eenmaal niet gaan beraadslagen over een renteloos voorschot waar het niet gevraagd is.

DE VOORZITTER: Heren, als ik even mag recapituleren. De ene stelt voor om geen brief te sturen en van de stichting een tweede brief af te wachten die dan behandeld wordt. U stelt voor om wel een brief te sturen, waarin gesuggereerd wordt om een voorschot aan te vragen.

DE HEER C.A.EMAN: Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik ga akkoord met het laatste, alleen moeten wij laten blijken dat wij niet afwijzend staan om hen te helpen.

DE VOORZITTER: Kunnen de heren Werleman en Tromp zich daar ook mee verenigen?
De heer A. Werleman en de heer D. Tromp gaan akkoord met het voorstel, als gedaan door de heer E.R.Finck en zonder hoofdelijke stemming wordt besloten om de Stichting Juventud Cristian dienovereenkomstig te berichten.

4. Brief van het Bestuurscollege dd. 11 februari 1964 no. 733, betreffende krediet voor voltooiing van Colegio Arubano (Bijlage 1964 no.3).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel van het Bestuurscollege aangenomen.

5. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Beheersverordeningen. (Ag.no. 328; bijlage 1964 no. 13).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

6. Brief van het Bestuurscollege dd. 11 februari 1964 no. 9889, betreffende uitgifte van grond in eigendom aan het Bisdom Willemstad (Bijlage 1964 no. 14).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel van het Bestuurscollege aangenomen.

7. Brief van het Bestuurscollege dd. 20 februari 1964 no. 1315, betreffende overdracht van grond in eigendom aan H.T.Bareño (Bijlage 1964 no. 15).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel van het Bestuurscollege aangenomen.

8. Brief van het Bestuurscollege dd. 10 maart 1964 no. 860, betreffende uitgifte van grond in erfpacht aan de Stichting voor Volkshygiene "Het Wit-Gele Kruis" (Bijlage 1964 no. 16).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel van het Bestuurscollege aangenomen.

9. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Eilandsverordening van 12 oktober 1957, betreffende het aangaan van kasgeldleningen (Ab. 1957 no. 31) (Ag. no. 2255; bijlage 1964 no. 17)

De Algemene Beschouwingen worden geopend.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik meen, dat wij in de commissie-vergadering een wijziging hadden voorgesteld tot een maximum van f.8.000,--.
Is dat hierin opgenomen?

DE VOORZITTER: Jawel, Mijnheer Eman, dat is hierin opgenomen.

De Algemene Beschouwingen worden gesloten.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

10. Brief van het Bestuurscollege dd. 19 maart 1964 no. 344, betreffende de projekten van de eerste fase van het Ontwikkelingsplan Aruba (Bijlage 1964 no. 18).

De Algemene Beschouwingen worden geopend.

DE HEER J.GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil heel kort zijn.

Regeren is vooruitzien. Ik zeg dit, omdat het mij nog vers in het geheugen ligt, dat het toenmalige Bestuurscollege op 30 september 1960 een uitgebreid economische urgentieplan aan de Eilandsraad heeft aangeboden. Het was in deze brief dat de vaste plannen werden uitgestippeld en beter toegelicht ter verbetering van de economische basis van Aruba. Naar mijn bescheiden mening zijn deze de fundamentele plannen. Als wij heden als oprecht geaarde burgers een blik moeten werpen om te zien wat er van die plannen terecht zijn gekomen, dan moet ik uitdrukkelijk zeggen, zij zijn bijna allemaal uitgevoerd. Dát is regeren. Want reeds in 1960 heeft het Bestuurscollege de plannen neergelegd voor de haven van Barcadera. Deze haven is reeds gereed gekomen en wordt gebruikt als industriehaven. Men had toen ook gesproken over chemische fabrieken. Deze zijn er ook reeds en oranje rook komt uit de schoorsteen. Men heeft toen ook gesproken over electriciteitsfabrieken te Balashi, over uitbreiding van de waterplant, deze zijn intussen ook gereed gekomen.
Met voldoening kan ik zeggen, dat deze uitbreiding en electriciteitsfabriek ertoe hebben bijgedragen om Aruba tot in alle hoeken van het nodige te voorzien. In diezelfde brief heeft men ook gesproken over de verlenging van de startbaan van het vliegveld. Deze is intussen ook reeds klaargekomen en de jets onderhouden een geregelde dienst tussen Aruba en de rest van de wereld. Men had toen ook gesproken over de uitbreiding van de haven van Oranjestad. De gunning voor dit werk zal binnenkort plaats vinden. Van de toen ingediende plannen zijn slechts het zoutwinningsbedrijf en de electro-lyse-plant niet tot stand gekomen.
De plannen voor de uitbreiding van het stationsgebouw zijn komen te vervallen, daar er een geheel nieuw gebouw volgens een ander plan zal worden gebouwd. Mijnheer de Voorzitter, ik heb de moeite genomen om deze punten naar voren te brengen om te bewijzen, dat het Bestuurscollege van de P.P.A. niet slechts plannen aanbiedt, maar deze plannen ook werkelijk uitvoert. Daarom vrees ik geen ogenblik, dat de aanvullende plannen die ons thans worden voorgelegd met voortvarendheid tot uitvoering zullen worden gebracht. Des te meer omdat de heer I.S. de Cuba, thans gedeputeerde in dit Bestuurscollege ook lid was van het toenmalige Bestuurscollege.
Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij thans spreken over deze phase van het tienjarenplan , dan gaan automatisch onze gedachten terug naar de promotor van dit tienjarenplan, de dynamische Juancho Yrausquin.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier eindigen met een woord van dank jegens de Nederlandse Regering en de Staten-Generaal, die hun bereidheid hebben betoond, door de helpende hand te bieden, zodat Aruba door zal kunnen gaan met de verbreding van haar economische basis.
Ook een woord van dank aan de Regering van de Nederlandse Antillen is hier zeer zeker op zijn plaats voor de door hen verleende medewerking.
Daarnaast ook een woord van dank aan de heer Gedeputeerde Tromp, die deel uitmaakte van de delegatie. En last but not least een woord van dank aan onze Minister van Financien, die uitstekend werk in Nederland heeft verricht. Ik dank U.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ten aanzien van de projekten eerste phase Ontwikkelingsplan Aruba, kunnen wij constateren, dat gelijk het geval is geweest met de urgentieplannen waaraan wij enige tijd geleden onze goedkeuring hebben gegeven het Bestuurscollege ook thans een correcte wijze van handelen tegenover de Raad volgt door de Raad naar behoren voor te lichten, de gevraagde inlichtingen en uitleg te geven en in hoofdzaak de Raad op de hoogte te houden van de ontwikkeling van zaken. Met deze overlegging van zaken kunnen wij ons verenigen, wij hebben dan ook altijd hiervoor gepleit. Door deze openlegging van zaken hebben wij kunnen zien dat deze projekten inderdaad in het algemeen belang van Aruba zijn en zullen kunnen dienen ter verbreding van onze economische basis. Wij begrijpen ook, dat de plannen tot in bijzonderheden moeten worden uitgewerkt en dat de definitieve goedkeuring van de Nederlandse Regering moet worden afgewacht. Daarom zullen wij vanavond ook niet in bijzonderheden treden, doch wensen in het algemeen dezelfde voorwaarden te stellen als bij de urgentieplannen, t.w. dat de Raad op de hoogte wordt gesteld van de definitieve plannen, dat de goedkeuring van de Nederlandse Regering zowel daaraan als de wijze van uitvoering zal worden gegeven.
Dat de Raad bij ingrijpende wijziging onmiddelijk op de hoogte wordt gesteld. Dat de besteding der gelden onder controle van Nederland geschiedt, dat aan de regel van openbare aanbesteding de hand wordt gehouden, dat de Raad periodiek op de hoogte wordt gesteld van de gang van zaken, dat bij de tewerkstelling van krachten voor de uitvoering van de projekten zoveel mogelijk voorkeur wordt gegeven aan de landskinderen en dat daarbij geen discriminatie wordt gepleegd vanwege de politieke kleur van de werkzoekenden. Onder deze omstandigheden kunnen wij instemmen het Bestuurscollege de gevraagde machtiging in deze te verlenen. Verder willen wij de hoop uitspreken dat de uitvoering van de fosforzuurfabriek, die promemorie staat op de projektenlijst, indien de ontginning van onze fosfaatlagen dit mogelijk kunnen maken, de nodige financiering verkregen zal kunnen worden. Dit wordt door ons als één van de voornaamste projekten gehouden.
Rest nog een woord van dank uit te spreken aan de Nederlandse Regering en het Nederlandse volk, die door de financiering ervan de uitvoering van deze projekten mogelijk zal maken en, alsook voor reeds verleende en nog te verlenen technische hulp.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, één van het voornaamste streven met betrekking tot het meerjarenplan van Aruba en tevens deze eerste phase die wij heden bespreken is het scheppen van meer werkgelegenheid voor de toenemende bevolking, door het aantrekken van industrieën en het verbreden van de infrastructuur van dit eiland.
Het werkloosheidprobleem is iets, dat niet makkelijk op te lossen is en voortdurend, niet alleen de volledige aandacht maar ook de volledige steun van eenieder die het goed meent met de gemeenschap, nodig heeft. .
Er is echter een ander probleem, dat speciaal inherent is aan een groot deel van de bevolking, dat daadwerkelijk en spoedig ter hand genomen moet worden. Dat is namelijk het drankmisbruik met alle gevolgen van dien.
Dit is een euvel, dat reeds nu de nodige aandacht vraagt en niet langer op de lange baan geschoven kan worden. Een ander plan, dat ik in de eerste phase van het Ontwikkelingsplan had willen zien is een behoorlijke landbouwprojekt voor Aruba, waaronder ook een water-conservatieplan.
Wat de financiering van deze eerste phase betreft, de opmerking dat dit bijna rond is en alleen maar volgens mij, door de Eerste Kamer goedgekeurd moet worden, wil ik hier echter even aanvullen. Er zijn echter een drietal projekten, het stationsgebouw, scholenbouw en wegenaanleg, waarvan financiering misschien nog lang op zich zal laten wachten, aangezien deze gelden van de E.E.G.-ontwikkelingsfonds zullen moeten komen.

Meer urgent zijn namelijk de gelden voor een nieuw stationsgebouw. Een andere kwestie is het terugontvangen van Nederland van ongeveer f.2.500.000,--, die reeds besteed zijn aan voorfinanciering van enkele voorbereidende werkzaamheden. Wij hopen, dat het Bestuurscollege diligent zal zijn om deze gelden en projekten veilig te stellen. In verband met de gelden besteed voor grondonderzoek, zullen wij graag het jaarverslag van Aruminco over 1963 willen ontvangen.
Wat betreft de fabrieken voor zoutwinning, electrolyse en fosforzuur wens ik naar voren te brengen, dat het reeds thans noodzakelijk is het hiervoor in aanmerking komende personeel, dus lokale krachten te laten opleiden voor deze fabrieken, zodat uitgezonden personeel tot een minimum beperkt kan worden en vervangen zal worden zodra er lokale krachten voor beschikbaar zijn. Wij zijn van mening, dat er zo spoedig mogelijk meer hotel-accomodatie op Aruba moet komen, aangezien er met de komst van de grote straalvliegtuigen misschien een groot aantal toeristen verwacht kan worden. Wij zitten momenteel met een groot tekort aan hotelkamers. Een voorwaarde moet echter zijn, wat betreft het nieuw te bouwen hotel, dat de voorwaarden, waaronder de exploitant het hotel zal beheren beter zullen zijn voor de eigenaar, dus in dit geval het eilandgebied, dan het geval was met het Aruba Caribbean Hotel. Wij hebben ervaring opgedaan met deze maatschappij en wij kunnen misschien hieruit de nodige lering trekken. Wat betreft een nieuw te bouwen hospitaal ben ik van mening, dat deze aangelegenheid eerst van alle kanten bekeken moet worden en dat men er rekening mee moet houden, dat de kleine man in staat moet worden gesteld om gebruik te kunnen maken van dit hospitaal, met andere woorden, dat de hospitaaltarieven binnen het bereik moeten liggen van de kleine man.

Wat het programma voor scholenbouw betreft, moet ik tot mijn spijt opmerken dat het eerst in de bedoeling lag om een eenvoudig vakschool ergens te Santa Cruz te bouwen, maar de plannen zijn gewijzigd en het schijnt nu in Oranjestad te komen. Ik zou gaarne zien dat aan de oorspronkelijk gedachte plaats de voorkeur wordt gegeven. Resumerend wenst mijn fraktie naar voren te brengen, dat wij aangaande het verzoek van het Bestuurscollege voor de gevraagde toestemming en machtiging de volgende voorwaarden moeten stellen.
Ten eerste: het Bestuurscollege dient de Raad geregeld op de hoogte te houden van de ontwikkeling en voortgang van de projekten en plannen.
Ten tweede: de contracten dienen ter inzage te worden gelegd, waar mogelijk, voordat zij getekend worden.
Ten derde: alle projekten moeten in het openbaar worden aanbesteed.
Ten vierde: dat de projekten ten doel zullen hebben werkgelegenheid te scheppen voor de plaatselijke krachten en dat slechts bij hoge uitzondering krachten buiten Aruba zullen worden aangetrokken.
In dit geval kan ik mij aansluiten bij wat de heer Eman naar voren heeft gebracht, dat er geen discriminatie gepleegd zal worden bij de tewerkstelling van de werkkrachten.
Tenslotte wil onze fraktie haar erkentelijkheid uitspreken aan de Nederlandse Regering voor de ondervonden steun en medewerking in deze aangelegenheid. Ik dank U.

DE HEER J.ERASMUS: Mijnheer de Voorzitter, in de huishoudelijke vergadering heb ik reeds enkele vragen over dit onderwerp gesteld, doch ik wou gaarne nog een tweetal vragen stellen waarvoor ik van U gaarne nog een antwoord op zou wensen. Ik verwijs U naar pagina 3 van Uw brief, op de tweede alinea, vijfde regel, waar staat: De nader uitgewerkte plannen zullen alsnog de goedkeuring van de Nederlandse Regering moeten verkrijgen.
Ik wil U vragen, wat bedoelt U eigenlijk hiermee: de nader uitgewerkte

plannen.
Op pagina 4, tweede alinea, over de stichting bedrijfsgebouwen, op de vierde regel staat: Zodra de middelen beschikbaar komen, zal de stichting van de gebouwen als bedoeld met spoed ter hand worden genomen, terwijl U op de verwijslijst aangeeft een bedrag van f.500.000,-- voor stichting bedrijfsgebouwen. Nou is mijn vraag: Hebben wij dit geld reeds gekregen of niet? Ten laatste verwijs ik U naar pagina 10 van dezelfde brief, over scholenbouw.
Vorig jaar gedurende de begrotingsbehandeling heb ik onder anderen verzocht om een school te Ayo te bouwen. Het Bestuurscollege had mij toentertijd beloofd mijn verzoek in overweging te nemen. Nu zie ik hier op de lijst van de geplande scholen helemaal niets over een school voor Ayo. Gaarne wil ik verzoeken mij alsnog hierop een antwoord te willen geven.

Ik dank U.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, alhoewel de General Staten van Nederland en het Statencollege van de Nederlandse Antillen zich nog niet hebben uitgesproken over de lening, geloof ik wel, dat wij ons nu reeds blij mogen maken, omdat wij in het verleden ervaren hebben, dat als de Nederlandse Regering en instanties die hiermede werken de belofte doen, dat deze belofte ook nagekomen wordt.
Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het laatste aspekt van deze zaak kan ik dit zeggen, dat de naam van Aruba goed staat aangeschreven in Nederland. Mijnheer de Voorzitter, dit hebben wij te danken aan de wijze waarop het Bestuurscollege de afgelopen jaren haar taak heeft verricht.
Ook in Nederland is het bekend, dat door U nooit discriminatie werd toegepast en dat Uw Bestuurscollege telkens weer, wanneer er werkgelegenheid was nooit het standpunt heeft ingenomen: slechts partij A of partij B. En alhoewel ik deze zaak natuurlijk niet in de politiek wil betrekken, geloof ik wel, dat wij het allemaal mee eens zijn dat bij de bouw van de fabrieken te Barcadera soms meer groene vlaggen gezien werden aan de auto's dan oranje vlaggen. Ook dit zal bekend zijn in Nederland.
Bij gunning van de werken is altijd openbare inschrijving gehouden en aan de meest voordeligen werd steeds het werk gegund. Er werden soms Antilliaanse inschrijvers overgeslagen, omdat zij niet de laagste en voordeligste waren en ook dit is in Nederland bekend. Ik kan daarom niet aan U zeggen, dat U aan deze voorwaarden moet voldoen. Ik kan slechts zeggen, dat het Bestuurscollege blijve doorgaan op de ingeslagen weg, die zij vijf, zes jaar geleden begonnen is, om haar naam in Nederland, dank zij het Bestuurscollege hoog te blijven houden. Het prestige van de bevolking geniet ook de goede naam die U ten deel valt.
Daarom, Mijnheer de Voorzitter, ga voort op deze weg en wij zijn er zeker van, dat Aruba een goede en uitstekende toekomst tegemoet gaat.
Ik dank U.

DE HEER L.V.BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, met Uw toestemming wil ik ook vanaf deze plaats enkele woorden zeggen ten aanzien van dit agendapunt, de eerste phase van het Ontwikkelingsplan Aruba. In de eerste plaats wil ik mijn erkentelijkheid uitspreken aan de Nederlandse Regering voor de goodwill, die zij hebben getoond ter verbreding van onze economische structuur. Inderdaad hebben wij hier in deze zaal, toen de plannen hier naar voren werden gebracht veel geredetwist. Wij hebben dit gedaan om concrete inlichtingen te verkrijgen van het Bestuurscollege, zodat wij konden zien dat deze plannen inderdaad serieuze plannen zijn.
Toen wij bemerkten, dat deze plannen werkelijk ten goede zullen komen van ons eiland, hebben wij dan ook steeds onze samenwerking verleend. Wij hebben ook steeds in deze Raad gezegd en herhaald, dat alles wat tot het

welzijn en bevordering van onze welvaart strekt, kan rekenen op onze stem en steun. Mijnheer de Voorzitter ik kan mij met de woorden van mijn fractiegenoot verenigen, namelijk dat in de toekomst, wanneer deze plannen worden uitgevoerd geen discriminatie wordt toegepast ten aanzien van personen behorende tot een andere partij.
Mijnheer de Voorzitter, het is het volste recht van iedere raadslid om hier zijn mening uit te spreken. Dat is hun goed recht, maar toch wil ik de heren raadsleden ernstig verzoeken om van deze zaal geen politiek arena te maken.
Laten wij samenwerken en zakelijk naar voren komen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F.J.TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb met aandacht geluisterd naar de woorden van de diverse sprekers en het is mij opgevallen dat alle sprekers het in principe eens zijn, dat de plannen die het Bestuurscollege heeft ingediend bij de Nederlandse Regering, dat die bevorderlijk zijn voor de economische opbouw van het eilandgebied. Dat stemt het Bestuurscollege wel tevreden. Hier en daar is wel een overbodige noot gehoord vooral van de sprekers aan de linkerkant, namelijk toen deze bepaalde punten opsomden, waaruit moest blijken dat zij dus alleen maar hun stem zouden geven aan deze plannen van het Bestuurscollege, als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.
Ik zeg overbodig, Mijnheer de Voorzitter, want in het verleden hebben wij op al deze punten voldaan. Het is zelfs zo, dat Aruba bij de Nederlandse Regering, qua de uitvoering van de urgentie-projekten heel hoog staat aangeschreven. De Nederlandse Regering heeft vertrouwen in het Bestuurscollege van het eilandgebied Aruba, dat is tussen twee haakjes ook wel gebleken bij het toekennen van geldelijke steun. Wij zouden deze steun niet hebben gekregen, wanneer de Nederlandse Regering niet het volste vertrouwen had in het beleid van het Bestuurscollege. Ik wil alleen maar een punt, dat door alle drie sprekers werd aangeroerd beantwoorden, onder andere dat bij de uitvoering van de werken geen discriminatie zal worden toegepast, let wel, de drie sprekers van de linkerkant. Dat zo'n ruim beleid mogelijk dient te worden gevoerd bij het aantrekken van werknemers, zonder te letten op de politieke kleur. Ik wil hier nadrukkelijk opmerken, Mijnheer de Voorzitter, dat dit in het verleden steeds is nagekomen, men heeft nooit discriminatie toegepast. Bij het aannemen van werkkrachten werd alleen maar gelet op de vakbekwaamheid en geen enkele particulier zal een werkman in dienst nemen als hij niet weet dat deze werkelijk kan werken, hij let dus in eerste instantie op de vakbekwaamheid en niet op politieke kleur. En zoals ik dat reeds gezegd heb, is het het Bestuurscollege niet bekend, dat er in het verleden enige discriminatie is toegepast. Verder werd er door de heer Eman gezegd om bij de uitvoering van de werken zoveel mogelijk landskinderen in te schakelen. Met landskinderen bedoelt hij dan in de eerste plaats Arubanen. Ik geloof, dat bij de verschillende werken niet gelet wordt waar men geboren is, er wordt alleen maar gelet op de vakbekwaamheid. Men moet kunnen werken, daar gaat het in principe om. Alhoewel bij de uitgevoerde werkzaamheden de landskinderen uiteraard de grootste moot hebben gehad van die verschillende werkzaamheden. Hij spreekt de hoop uit, dat de fosforzuurfabriek spoedig zal worden verwezenlijkt. Ik wil de heer Eman de verzekering geven, dat het Bestuurscollege ook in deze heel erg diligent zal zijn. Wij zijn nog bezig om de plannen helemaal af te ronden en op korte termijn zullen deze plannen bij de Nederlandse Regering worden ingediend om te komen tot financiering bij de een of andere internationale bank.
De heer Werleman had een speciale wens. Hij zegt, dat er in deze eerste phase maar weinig aandacht is besteed aan de bestrijding van drankmisbruik en voor de landbouw maar eigenlijk heel weinig uit de bus is ge-

komen. Hij had ook graag gezien, dat in verband daarmede wat aandacht was besteed aan een waterconservatie-plan. Ik wil de heer Werleman mededelen, dat wij natuurlijk heel erg beperkt waren in de middelen die ons ter beschikking stonden. Wij hebben dus een aandeel gekregen uit deze middelen en al onze wensen hebben in deze eerste phase uiteraard niet tot uitdrukking kunnen komen. Ik kan hem wel de verzekering geven dat wanneer hij onze meerjarenplan even doorneemt, dat uitgestrekt is over tien jaren - wij zijn thans pas bezig met de eerste phase - hij kan zien dat in de tweede phase meer aandacht is besteed aan drankmisbruik en waterconservatie. Inmiddels heeft het Bestuurscollege ten aanzien van het drankmisbruik reeds contakt opgenomen met de Nederlandse Regering. Wij hebben namelijk een verzoek ingediend bij de Nederlandse Regering om een deskundige aan te trekken om ons te adviseren omtrent het drankmisbruik op Aruba. En ten aanzien van de waterconservatie, wil ik hier even vertellen, dat tijdens onze reis in Israel wij ook kontakt hebben opgenomen met deskundigen op het gebied van waterconservatie en bodemgebruik. Ik geloof, dat wij ook in deze richting te zijner tijd met een concreet plan kunnen komen en dat wij ook hiervoor aan de Nederlandse Regering in de tweede phase de nodige steun zullen vragen. Hij heeft het ook gehad over het stationsgebouw, scholenbouw en wegenaanleg, deze zijn aangevraagd bij de E.E.G. en misschien moeten wij wel lang wachten, volgens hem. Dat is wel zo, wij moeten wel wachten op de ratificatie van de associatie van de Nederlandse Antillen bij de E.E.G., voordat wij in aanmerking kunnen komen voor de gelden uit het Ontwikkelingsfonds van de E.E.G. Maar inmiddels hebben wij niet stilgezeten, de plannen van het stationsgebouw zijn nu helemaal klaar, scholenbouw is ook helemaal ingediend, wegenaanleg trouwens ook. Al deze plannen zijn ingediend in Brussel bij de E.E.G. en zodra de ratificatie een feit is geworden - wij hopen, dat dit binnen niet al te lange tijd zal gebeuren - zullen wij ook uit deze fondsen gelden kunnen putten voor deze projekten.
De heer Werleman heeft het ook gehad over de projekten, die door het Bestuurscollege uit eigen middelen zijn voorgefinancierd. Hij spreekt de hoop uit, dat het Bestuurscollege ook in deze diligent zal zijn en zal proberen bij de Nederlandse Regering deze gelden terug te verkrijgen. Ik kan de heer Werleman de verzekering geven, dat het Bestuurscollege ook in deze niet heeft stilgezeten en dat hiervoor reeds de nodige verzoeken zijn of op korte termijn zullen worden ingediend.

Hij vraagt om een jaarverslag van de N.V. Aruminco. Het Bestuurscollege heeft geen bezwaar om dit jaarverslag aan de Raad ter inzage over te leggen. Ook heeft hij het gehad over meer hotel-accomodatie, dit mede in verband met het toerisme. Zoals de Raad weet hebben wij inmiddels aangevraagd gelden voor de uitbreiding van het Aruba Caribbean Hotel met 80 kamers, voorts hebben wij gelden aangevraagd voor de financiering van een nieuw hotel van 200 kamers. Het ligt eigenlijk in de bedoeling van het Bestuurscollege en dit ligt dan ook vast in onze tien-jarenplan om Aruba binnen tien jaar te helpen aan 1000 kamers. Als wij deze 80 kamers en het nieuwe hotel bij hebben gebouwd met 200 kamers, dan zijn wij er nog niet, maar wij rekenen erop dat dit wel voldoende zal zijn voor deze eerste phase. Hoewel wij erop rekenen, dat er van particuliere zijde er ook voldoende belangstelling zal zijn voor het bouwen van meer hotel-accomodatie. Gaat het goed met deze eerste stoot, dan zullen er zeker meer gegadigden volgen. Hij heeft bezwaar schijnbaar tegen de voorwaarden van de huidige hotel-exploitanten van het Aruba Caribbean Hotel en hij stelt, dat wij bij het nieuwe hotel betere voorwaarden zullen vragen. Ik begrijp dit eigenlijk niet en ik had dan ook gaarne, dat de heer Werleman in de tweede ronde even duidelijker zijn wens omlijnde, in verband met deze betere voorwaarden.

Voorts heeft de heer Werleman ook verschillende voorwaarden gesteld, punten die min of meer overbodig zijn, want die zijn in het verleden allemaal reeds nagekomen. Hij heeft het ook gehad over discriminatie, waarop ik reeds geantwoord heb ten opzichte van het gestelde door de heer Eman. De heer Erasmus wil nadere toelichting hebben over de zinsnede: de nadere uit te werken plannen, die de goedkeuring van de Nederlandse Regering behoeven. Ik wil de heer Erasmus hierop antwoorden, dat wat de Nederlandse Regering tot nu toe heeft gedaan, niets anders is dan alleen maar een raamwerk indienen. In dit raamwerk wordt dus een plafond vastgesteld van f.235.000.000,--, dat zoals wij gezien hebben, wordt onderverdeeld. Nederland heeft zich echter het recht voorbehouden om de individuele projekten, die wel in dit raamwek vallen, stuk voor stuk nader te bekijken, alvorens tot uitvoering wordt overgegaan. Wij hebben nog geen geld gekregen voor de stichting van bedrijfsgebouwen maar wij hebben dat aangevraagd in deze eerste phase van het meerjarenplan.

De heer Britten heeft het gehad over discriminatie, daar heb ik ook reeds op geantwoord. De heer Finck heeft ons een hart onder de riem proberen te steken door ons aan te moedigen om door te gaan op de ingeslagen /wat wij dan ook zullen blijven doen. Ik dank U. /weg,

Ik wordt hier nog op attent gemaakt, dat de heer Werleman ook nog heeft gevraagd over de opleidingsmogelijkheden voor mensen van de fosforzuurfabriek. Ik kan U de verzekering geven, dat men in Israel de toezegging heeft gegeven, dat men bereid is, dat wanneer deze fabriek op Aruba wordt neergezet, dat men onze mensen voor deze werkzaamheden zal opleiden. Hierdoor voorkomt men, dat men te veel buitenlandse krachten moet aantrekken en zoveel eigen mensen van te voren opleiden, zodat wanneer deze fabriek klaar is, wij die zelfs zullen kunnen runnen.

<u>DE HEER G.A.ODUBER, GEDEPUTEERDE</u>: Mijnheer de Voorzitter, door spreker Erasmus werd naar voren gebracht het feit, dat hij een paar jaar geleden de aandacht heeft gevestigd op de bouw van een school op Ayo. Verder zegt de spreker, dat hij Ayo niet ziet op de lijst, die werd ingediend bij de E.E.G. voor scholenbouw. Zoals indertijd ben ik ervan overtuigd, dat het Bestuurscollege zeer sympathiek staat tegenover dit verzoek, dus voor een school op Ayo, alhoewel dit niet in het kader zou vallen van scholen, volgens de lijst,die ingediend werd bij de E.E.G.
Dit zijn grotere projekten van scholenbouw, waarbij tot onze spijt de school op Ayo niet onder begrepen is. Ik ben ervan overtuigd dat in de naaste toekomst, wanneer de nodige factoren die hierin een rol spelen zijn voldaan, de school op Ayo de volle aandacht zal hebben van het Bestuurscollege en dat dit zal worden opgebracht in onze eilandelijke begroting.

<u>DE HEER C.A.EMAN</u>: Ik meen, dat in het algemeen alle frakties het eens zijn over de uit te voeren projekten en wij hebben er ook onze stem aan gegeven. Wij hebben een paar voorwaarden gesteld, Ik zal niet zeggen, dat zij geplaatst zijn conditio sine qua non. Van de zijde van het Bestuurscollege wordt mij de zekerheid gegeven, dat deze voorwaarden zelfs overbodig zijn, aangezien het Bestuurscollege zich er steeds aan heeft gehouden. Daarom zou ik willen aannemen, dat mijn voorwaarden in deze zijn aanvaard. Zelfs worden zij geacht overbodig te zijn, omdat het Bestuurscollege zich er altijd aan heeft gehouden. Met andere woorden het Bestuurscollege heeft zich altijd gehouden aan de openbare aanbesteding, het Bestuurscollege heeft altijd zoveel mogelijk, aan de landskinderen de voorkeur gegeven, de heer Gedeputeerde Tromp heeft naar voren gebracht, dat niet gekeken wordt naar de plaats van geboorte, doch naar vakbekwaamheid.

Mijnheer de Voorzitter, wanneer ik dit zo heb ingeleid, namelijk dat zoveel mogelijk de voorkeur wordt gegeven, dan bedoel ik daarmee, dat wanneer men twee gelijke krachten heeft, dat dan ook de voorkeur gegeven wordt aan de Arubanen in de eerste plaats en daarna aan degene die volgt. Ik hoop, dat het Bestuurscollege het daar met mij eens is. Ten opzichte van de discriminatie op politiek gebied, moet ik zeggen, dat dit een zeer pijnlijke zaak is. U zegt, en ook een lid van de P.P.A.-fraktie heeft het gezegd, dat er nooit discriminatie is toegepast. Bovendien zijn het de werkgevers die de werknemers aannemen en dat men daarbij meer let op de vakbekwaamheid. Dat klinkt theoretisch wel mooi, maar dat gaat zo niet in de praktijk. Als U het misschien niet weet, dan kan ik U nu mededelen, dat het algemeen bekend is op Aruba, dat men zich allereerst moet wenden tot het Arbeidsbureau, terwijl het doel van het Arbeidsbureau niet is om te bepalen wie werk krijgt, maar om te bemiddelen opdat iemand werk krijgt, of zou kunnen krijgen, toch heeft het Arbeidsbureau altijd bepaald wie werk zou kunnen krijgen. Zodat de werkgevers zelf niet in de gelegenheid waren om degenen, die zij hebben gekozen te werk te stellen. En dat willen wij dan voorkomen. In de commissievergadering heeft de heer Gedeputeerde Tromp mij de toezegging gedaan, dat, mocht dit in het verleden zijn gebeurd, het in de toekomst zeker niet meer zal gebeuren en dat ik mij terzake altijd direkt zal kunnen wenden tot de betrokken gedeputeerde. Dat hadden wij toen afgesproken en ik zal mij daaraan houden. Ik dank U.

DE HEER A.WERLEMAN: Ik ben ik de eerste plaats dankbaar aan de Gedeputeerde van Financien met de antwoorden, die hij mij op mijn vragen heeft mogen geven. Hij zei, dat het hem niet geheel duidelijk was, wat ik bedoelde, dat men met de nieuwe hotel-exploitanten betere voorwaarden moet stellen. Hierop wil ik echter alleen maar vragen: Is het niet zo, dat de eigenaren van het Aruba Caribbean Hotel telkens een verlies lijden, en dat dit te wijten is aan het feit, dat men geen voldoende inkomsten krijgt van het hotel, dat men aan de exploitant verhuurt? Men moet dus zorgen, dat men voldoende inkomsten zal krijgen van de exploitant om de geldleningen en andere kosten te betalen. Dat bedoel ik.

DE HEER J.ERASMUS: Ook ik ben dankbaar voor de antwoorden, die ik heb ontvangen. De heer Gedeputeerde van Financien heeft mij op mijn vraag omtrent de zinsnede op pagina 3, over nadere uitgewerkte plannen, geantwoord en zei, dat in de toekomst de uitgewerkte plannen , dus de gedetailleerde plannen, nader worden besproken met de Nederlandse Regering. Hierop wil ik vragen: Zal deze bespreking in overleg met onze Nederlands -Antilliaanse Regering worden gedaan? Op pagina 4 staat ook een zinsnede waar ik een vraag over gesteld heb, waarop ik helaas geen antwoord heb mogen ontvangen. Dat is op de tweede alinea, omtrent de opmerking: zodra de middelen beschikbaar komen. Het ging namelijk over de stichting bedrijfsgebouwen.

Mijn derde en laatste vraag was over een school voor Ayo. Ik heb hier een antwoord op gehad en ik hoop, dat het Bestuurscollege de nodige aandacht zal schenken aan mijn verzoek voor een school voor Ayo en een mulo-school voor Paradera. Ik kan U verzekeren, dat ik niet zal stilzitten ten opzichte van dit verzoek. Ik zal dit jaar bij de begrotingsbehandeling weer hierop terugkomen. Ik dank U.

DE HEER L.V.BRITTEN: Ik wil de heer Tromp dankzeggen voor zijn antwoorden en uiteenzetting. Hij zei, dat er in het verleden niet werd gediscrimineerd en dat ook in de toekomst de werken uitgevoerd zullen worden met bekwame vaklieden. Toch ben ik het niet heel erg met de heer Tromp eens, want de ervaring in het verleden heeft uitgewezen, dat er toch via het Arbeidsbureau werd gediscrimineerd tegen mensen van een bepaalde partij.

Men is met klachten bij mij gekomen met verzoek om de zaak te proberen op te lossen, aangezien het het Bestuurscollege is, die de werken laat uitvoeren. Verder heb ik nog een vraag, namelijk of wij reeds aangesloten zijn bij de E.E.G., met andere woorden of de associatie reeds een feit is? Verder nog een vraag, die ik reeds gesteld heb in de huishoudelijke vergadering in verband met de uitbreiding van het Aruba Caribbean Hotel met 80 kamers, namelijk dat inclusief de uitbreiding de waarde van het hotel zal worden f.11.000.000,--, terwijl wij nu een hotel willen bouwen, het Sheraton-hotel voor f.8.000.000,--. De heer Gedeputeerde van Financien heeft mij hierop geantwoord en ook in de Memorie van Antwoord staat er een raming, maar toch zou ik gaarne willen vernemen van de Gedeputeerde, ongeveer hoeveel dit hotel in werkelijkheid zal kosten. Ik dank U.

DE HEER F.J.TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van wat de heer Eman naar voren heeft gebracht, ten aanzien van discriminatie, wil ik hier alleen maar even vaststellen, dat ons Arbeidsbureau alleen maar bemiddelend optreedt, tussen de werkgevers en werknemers en zoals ik reeds eerder heb gezegd in de huishoudelijke vergadering en dat de heer Eman ook reeds in zijn betoog naar voren heeft gebracht, mochten er gevallen zijn waarin er sprake is van discriminatie, dan moet men zich richten tot de betrokken gedeputeerde, die deze zaak dan zal uitzoeken, want met alleen maar zo in het wilde weg zeggen, er is discriminatie, komen wij er niet.

De heer Werleman zei, dat hij graag zag, dat voor het nieuwe hotel betere voorwaarden werden gesteld ten aanzien van de exploitatie, omdat onze huidige Aruba Caribbean Hotel wegens de min of meer slechte voorwaarden verlies lijdt. Ik wil de heer Werleman met betrekking tot zijn stelling, die hij hier naar voren brengt, zeggen, dat het Aruba Caribbean Hotel geen verlies lijdt, omdat er slechte exploitatie-voorwaarden zijn, dus omdat er misschien een slechte exploitatie-contract werd gesloten met de huidige hotel-exploitanten, maar dat dit een gevolg is, van de min of meer slechte financiering van het Aruba Caribbean Hotel. Ik heb al betoogd in een van de vorige vergaderingen, dat de kapitalisatie van het Aruba Caribbean Hotel zodanig is, dat men genoodzaakt werd in het verleden, om vast kapitaal voor investeringen te financieren met kort krediet en kort-krediet is heel erg duur. En hierdoor is ook een scheve verhouding gekomen tussen het lang en het kort kapitaal van deze N.V. en doordat zij hoge rente-posten hebben, lijden zij een verlies. Maar ik wil de heer Werleman, omdat wij toch over verlies praten, ten stelligste mededelen, dat het Aruba Caribbean Hotel de N.V. Aruven, dan, thans geen verlies lijdt. Het hotel zelf, dus, de exploitatie is rond, wij zijn gedekt. Het is dus niet zo, dat dit een gevolg van de slechte voorwaarden is. Daarom hebben wij ook één van de punten in onze projekten-lijst opgebracht als de sanering van de N.V. Aruven. Het is dus juist om het kapitaal weer recht te trekken. De heer Britten zei ook, dat er in het verleden gediscrimineerd werd. Ik kan hierop enkel zeggen, hetzelfde wat ik reeds hierop geantwoord heb op de bewering van de heer Eman. Hij vraagt of wij intussen al geassocieerd zijn bij de E.E.G. Ik had reeds gezegd, dat wij nog niet geassocieerd zijn, maar dat dit binnen korte tijd zal geschieden. Hij vroeg verder hoeveel het Aruba Sheraton Hotel zal kosten. Ik heb reeds geantwoord, dat wij aangevraagd hebben acht millioen, dus volgens onze raming zal het acht millioen gaan kosten.

DE HEER G.A.ODUBER, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Erasmus heeft het gehad over de bouw van een mulo-school op Paradera. In onze Memorie van Antwoord staat, onder bij de scholenlijst voor E.E.G. plannen voor scholenbouw, samen met andere kleine plannen , die ten laste van de jaarlijkse begroting worden opgebracht, dat deze lijst in de behoefte

zal kunnen voorzien tot 1967. Ik geloof wel, dat er begrip is, dat de uitbreiding met de mulo onder de kleinere plannen zal vallen. Het is echter ook goed om even naar voren te brengen, dat als ik mij goed herinner, op de lijst van scholenbouw, die ingediend is bij de E.E.G. de school van Paradera één van de eerste is onder de urgente werken voor scholenbouw. Ik ben blij, dat dit ook zo is, want het nut ervan kunnen wij nu al inzien en in de behoefte daarvan, zal dan ook, zodra de gelden uit het E.E.G. fonds beschikbaar zijn, worden voorzien. Ik hoop, dat ik spoedig zal kunnen mededelen, dat ook met de mulo-bijbouw begonnen zal kunnen worden. Ik dank U.

DE HEER A.FALCONI, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman en de heer Britten hebben gesproken over discriminatie bij het Arbeidsbureau ten opzichte van mensen van andere politieke gezindheid. Ik moet eerlijk zeggen, dat er gedurende de tijd dat ik gedeputeerde ben, nog nimmer een persoon bij mij is gekomen met de klacht, dat omdat hij A.V.P.- of U.N.A.-gezind is hij niet werd aangenomen. Ik kan de beweringen van de heren niet als zodanig aannemen, want alleen maar met te zeggen , er wordt gediscrimineerd, kunnen wij niet werken, men moet met concrete feiten komen. Ik moet van de bewuste persoon kunnen horen, door wie, wanneer, of hoe dan ook,, hem werk wordt ontzegd vanwege zijn politieke kleur. Mocht iemand met concrete bewijzen komen, dan verzeker ik U, mijnheer Eman, mijnheer Britten, dat ik er direct werk van zal maken. Want met samenwerking komen wij veel verder op zo'n klein eilandje, dan met discriminatie.
Ik doe dus de toezegging, dat wanneer U iets mocht hebben in die geest, dat niet in de haak is, dat U zich te allen tijde tot mij kunt wenden en dat ik het meteen zal laten nagaan. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik besef, dat de tweede ronde reeds geweest is, doch ik had graag een antwoord op mijn vraag, ten aanzien van de havenprojekten, namelijk de werken in de Paardenbaai.
Ik vroeg of er gelden beschikbaar zijn om die uit te voeren en of wij binnenkort kunnen verwachten, dat zij uitgevoerd zullen worden. Men had mij toegezegd, dat men dit zou onderzoeken en mij dat zou mededelen, dat was reeds in de huishoudelijke vergadering besproken. Ik heb er nog steeds geen antwoord op mogen verkrijgen. Men zei ook, dat misschien deze maand nog met de uitvoering een aanvang zou worden gemaakt en dat daarbij betrokken zouden kunnen worden, 100 à 150 mensen. In verband met de werkgelegenheid zou ik gaarne een bevestiging hiervan willen hebben.

DE HEER I.S.DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Eman verzekeren dat vóór de 22e van deze m and het werk gegund zal worden. Wat betreft de uitvoering is het zo, dat de aannemers een periode hebben waarin zij moeten beginnen, als ik mij niet vergis is dat 30 of 45 dagen. Maar aangezien wij allemaal weten, dat het de Nederlandse Havenwerken zal worden en de materialen en alles reeds hier zijn, geloof ik, dat de uitvoering meteen wel zal plaats vinden.

DE VOORZITTER: Dan had de heer Eman nog gevraagd of de gelden daarvoor reeds beschikbaar zijn. Die zijn inderdaad beschikbaar aangezien de gunning binnenkort zal geschieden.

De Algemene Beschouwingen worden gesloten.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel van het Bestuurscollege in zijn geheel aangenomen.

DE VOORZITTER: Dan wil ik aan de orde stellen een motie die ingediend is. Alvorens hiertoe over te gaan, wil ik echter de Raad bedanken voor de toestemming verleend aan het Bestuurscollege voor deze zeer belangrijke projekten, voor wat betreft de toekomst van Aruba. Deze projekten zijn niet alleen belangrijk, doch zijn ook zeer groot in omvang en dat betekent, dat ook de verantwoordelijkheid die door ons gedragen wordt in deze zeer groot is. Daarom is het dat het Bestuurscollege zich gesterkt voelt met deze unanieme steun van de Raad. Dat zal een aansporing zijn voor ons om door te gaan in deze richting.
Ik kan U verzekeren, dat deze unanieme goedkeuring van de Raad ook een zeer goede indruk zal maken in Nederland. In Nederland zal men weten, dat op Aruba het Parlement, de volksvertegenwoordiging en bloc staat achter de plannen van het eilandsbestuur en uitvoering daarvan.

Thans breng ik aan de orde een motie ingediend door de heer Finck, gesteund door de heer Erasmus en de heer M. de Cuba, waarvan U allen reeds een afschrift van hebt gekregen. Wenst iemand hierover het woord te voeren?

DE HEER C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, deze motie lijkt mij zeer overbodig, bovendien plaatst het ons in een moeilijke positie. Om te beginnen weten wij niet of de Nederlands-Antilliaanse delegatie onder leiding van de heer Minister Petrona de besprekingen had gehouden, dat is iets wat wij niet zouden kunnen verklaren. Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, weten wij niet, dat het afhankelijk was geweest aan de geest van samenwerking bij de onderhandelingen. Wij betwijfelen zelfs of men zal kunnen spreken over onderhandelingen, want het is meer een verzoek geweest aan de Nederlandse Regering om deze steun te verlenen. Wij hebben reeds onze stem gegeven aan al deze projekten. Wij hebben onze dankbaarheid geuit tegenover de Nederlandse Regering, het Nederlandse Parlement, het Nederlandse volk. Wij achten dientengevolge deze motie helemaal overbodig. Men wil ons hier weer iets opdringen. MET deze motie of ZONDER deze motie geloof ik dat de uitvoering van de plannen toch doorgang zal vinden. Wij zijn tegen deze motie vanwege de bewoording.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, zoals bekend, en ik neem aan, dat het aan de overkant ook bekend zal zijn, kunnen wij geen leningen aangaan met Nederland noch andere geldelijke zaken regelen met Nederland, als eilandgebied, maar slechts door de Antilliaanse Regering. Wij kunnen moeilijk spreken van aanbieding zonder meer, er moeten onderhandelingen plaats hebben gehad. Mijnheer de Voorzitter, dat de geest bij deze onderhandelingen goed was bewijst wel het feit, dat het eindresultaat uitstekend is. Het verwondert mij te horen, dat men niet weet, dat deze delegatie stond onder de leiding van de Minister van Financien en Welvaartzorg, de heer Petrona. Misschien is dit voor sommigen minder prettig, ik weet het niet, maar Mijnheer de Voorzitter, het is eenmaal een realiteit die waar is. En dat deze motie overbodig zou zijn, zie ik niet in. Want wanneer er hier gesproken is bij de behandeling van het laatste agendapunt over dankbaarheid aan Nederland, wil dat nog niet zeggen, dat wij Nederland dank zeggen. Wij hebben het hier geuit, hoe weten wij nu of Nederland het ooit te horen krijgt? Deze motie is heel kort, duidelijk en zakelijk en het is een erkentelijkheid onzerzijds aan de Nederlandse Regering voor de oplossing van onze problemen EN aan de Nederlands-Antilliaanse Regering, die als bemiddelaar opgetreden is en uiteindelijk deze bespreking gevoerd heeft. Ik wil daarom voorstellen, dat deze motie aangenomen wordt en zoals verzocht ter kennis gebracht aan de Nederlandse Regering zowel als de Nederlands-Antilliaanse Regering.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren? Onze fraktie zal voorstemmen, omdat toen deze plannen ingediend werden in het begin van de voorbereidende plannen, dus, een lid van onze fraktie deel had uitgemaakt van het toenmalige Bestuurscollege en omdat in het besluit tevens erkentelijkheid wordt uitgesproken aan de Nederlandse Regering. Daarom zijn wij voor.

DE HEER C.A.EMAN: Ook ik wil even mijn stem motiveren, Mijnheer de Voorzitter. Indien de motie alleen maar inhield dankzegging aan de Nederlandse Regering, dan waren wij er zeker voor en wanneer de bewoording anders was geweest, dan zouden wij daartegen geen bezwaar hebben. Maar zoals de motie nu hier voor ons ligt hebben wij wel bezwaar.

De motie, als ingediend door de leden E.R.Finck, J.Erasmus en M. de Cuba wordt aangenomen met 15 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: F.V.Laclé, G.A.Oduber, F.J.Tromp, L.Croes, W.C. Anslijn, I.S. de Cuba, A.Werleman, F.D. Figaroa, E.R.Finck, J.Erasmus, A.Falconi, J.Geerman, Mevr. M.Irausquin, M. de Cuba en L.A.I.Chance.

Tegen stemden de leden: M.Croes, D.Flemming, D.Tromp, L.V.Britten, C.A. Eman, en D.G.Croes.

11. Het beleid van de Arubaanse Sport Unie bij de verdeling van de overheidssubsidie.

De Algemene Beschouwingen worden geopend.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, in tegenstelling tot hetgeen U verwacht, wil ik gaarne een voorstel doen. Zowel door leden van gene zijde als van deze zijde is mij gevraagd vanavond vóór deze vergadering, omdat deze heren niet genoeg op de hoogte zijn van een en andere om dit agenda-punt te verwijzen naar een commissie-vergadering en het daarna te behandelen in een openbare vergadering.

Op voorstel van het lid E.R.Finck, ondersteund door de overige frakties wordt het punt voor behandeling verwezen naar een commissie-vergadering.

DE VOORZITTER: Ik dank U allemaal voor de aanwezigheid en sluit hierbij de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van . . . . . . . . . . . .

De Gezaghebber,

De wnd. Sekretaris,